

Prof. Dr. Josef Opatný
Středisko ibero-amerických studií
FF UK

Posudek diplomní práce

Lukáš Levák, *Geneze nezávislé Uruguaye. Diplomatický podíl Velké Británie na formování státu orientales*. Str. 187 rkp.

Autor se ve své diplomové práci zabývá problematikou vzniku nezávislé Uruguaye, tedy fenoménem, který přitahoval i v minulosti značnou pozornost a zcela jistě ji bude přitahovat v souvislosti s růstem zájmu o otázky spjaté se válkami za nezávislost v Latinské Americe v souvislosti s jejich dvoustým výročím. Uruguay totiž představuje svou cestou k nezávislosti v Latinské Americe jistou výjimku a její příklad může být využíván pro komparaci s „tradiční“ cestou svržení moci evropských koloniálních mocností.

Levák uvádí svůj text obsáhlým přehledem vývoje událostí v hraniční oblasti mezi Argentinou a Brazílií, v němž sledoval politické a hospodářské poměry v regionu od počátku kolonizace v kontextu vývoje sousedních kolonií španělských a portugalských. Tento hutný výklad pomůže i neinformovanému čtenáři pochopit jednak vnitřní dynamiku vývoje událostí v druhém a třetím desetiletí devatenáctého století, jednak příčiny zájmu Británie o tuto oblast. Brazílie byla ve dvacátých letech devatenáctého století třetím největším obchodním partnerem Británie a bez argentinských kůží byl těžko myslitelný další rozvoj britského průmyslu. Britská diplomacie ovšem musela manévrovat mezi zájmy brazilských plantážníků a silným abolicionistickým hnutím v Británii na straně jedné, na straně druhé pak musela brát v úvahu své tradiční vztahy s Portugalskem a měla nakonec i negativní zkušenost se silovým prosazováním britských zájmů v oblasti La Platy už v roce 1806. U vědomí všech těchto skutečností pak vedl hlavní britský

vyjednávač rozhovory s brazilskými a laplatskými diplomaty, které nakonec vedly z vytvoření nezávislé Uruguaye. Levák sleduje všechny peripetie tohoto jednání, přičemž registruje i proměny názorů představitelů reprezentace regionu na jeho budoucnost.

Levákova práce je v hlavních pasážích typickou ukázkou klasické „diplomatické historie“, autor však tento rámeček překračuje v momentech, kdy hledá zdůvodnění britské politiky v oblasti La Platy v ekonomických zájmech Británie v celé regionu. Práce je cenná především autorovou úspěšně naplňovanou ambicí opřít závěry o analýzu vydaného pramenného materiálu britské a latinskoamerické provenience. V oblasti exkurzů do hospodářských dějin pak vychází ze závěrů autorů sekundární literatury, jak v její klasické tak moderní podobě. Vzhledem k Levákově přehledu po nejnovější produkci poněkud překvapuje, že neocituje názory na pozice Británie v ekonomice Brazílie a Argentiny publikované v poslední rozsáhlé syntéze k hospodářským dějinám Latinské Ameriky (The Cambridge Economic History of Latin America, ed by Victor Bulmer-Thomas, John H. Coastworth, and Robert Cortés Conde, Cambridge University Press 2006), přičemž je ovšem třeba zároveň podotknout, že právě v této oblasti je zmiňovaná práce konzervativní a žádný nový pohled nepřináší.

Diplomová práce daleko převyšuje požadavky kladené na tento druh textu. Pokud bych měl vznést nějakou kritickou poznámku či otázku, byl by to jazyk poznámek. Osobně bych upřednostňoval překlad do češtiny. Předpokládám ovšem, že diplomant bude mít zájem o publikaci alespoň části textu ve španělské podobě a v tomto případě je tedy používání citací v originále pochopitelné. Práci samozřejmě doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

V Praze, 27. srpna 2009.

Prof. dr. Josef Opatrný

